

PERHEPALVELUT

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysosasto
Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
Sami Salmivirta, perheyksikön päällikkö

Perhepalvelut	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	TA muutokset 2019	Muutettu ta 2019	Käyttö 31.12.2019	Käyttöaste %
Myyntituotot	47 408	15 000	0	15 000	46 119	307,5
Maksutuotot	20 794	20 000	5 000	25 000	36 862	147,4
Tuet ja avustukset	88 800	82 000	9 000	91 000	103 531	113,8
Muut toimintatuotot	381	0	0	0	632	
Toimintatuotot	157 383	117 000	14 000	131 000	187 144	142,9
Henkilöstökulut	-1 208 011	-1 349 986	-64 500	-1 414 486	-1 447 310	102,3
Palvelujen ostot	-1 258 547	-937 318	-1 016 000	-1 953 318	-2 026 489	103,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 565	-21 720	0	-21 720	-24 889	114,6
Avustukset	-68 956	-57 000	5 765	-51 235	-45 332	88,5
Muut toimintakulut	-111 953	-113 458	-65 265	-178 723	-116 620	65,3
Toimintakulut	-2 671 032	-2 479 482	-1 140 000	-3 619 482	-3 660 640	101,1
Toimintakate	-2 513 649	-2 362 482	-1 126 000	-3 488 482	-3 473 496	99,6
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 123	-21 637	0	-21 637	-21 637	100,0
Laskennalliset erät	24 829	25 152	0	25 152	25 152	100,0
Nettokulut yhteensä	-2 510 943	-2 358 967	-1 126 000	-3 484 967	-3 469 981	99,6

Talouden toteuma

Talouden näkökulmasta vuosi 2019 oli erittäin haastava ja kaksi jakoinen. Toimintatuotot olivat korkeammat mitä talousarvioon oli budjetoitu. Toimintatuottojen hyvä kehitys on ollut seurausta perintötoiminnan tehostumisesta ja vuonna 2019 saavutettiin taso, jota voidaan pitää kiitettävänä perintötoimien osalta. Vuoden 2020 osalta ei vastaavaa parannusta enää ole odotettavissa.

Toimintakulujen osalta vuosi 2019 oli erityinen. Perheyksikön kaikki virat ja toimet olivat lähes koko vuoden täytettyinä, joka mahdollisti asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaamisen kiitettävällä tasolla. Tavanomaisen palvelutarpeen kasvun lisäksi vuonna 2019 on jouduttu työskentelemään hyvin paljon aikaisemmin vaille palvelua jääneiden kanssa, josta on ollut merkittäviä taloudellisia seuraamuksia. Merkittävin yksittäinen tekijä kustannusten kasvulle on sijaishuollon hoitovuorokausien kasvu aikaisemmasta noin 30%. Se miten jatkossa sijaishuollon kustannukset tulevat kehittymään ratkaisee hyvin pitkälti sen, miten talousarvion raameissa pysytään.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Toimintaan kuuluu sosiaalihuoltolain mukainen työ, lastensuojelu, perheneuvola, Aktiva sekä lastenvalvoja.

Henkilöstötilanne on juuri ja juuri saatu vakautettua sosiaalityöntekijöiden osalta siten, ettei tyhjiä virkoja ole ollut lastensuojelussa kuukautta kauemmin. Tilanne on kuitenkin erittäin haastava, koska osa sosiaalityöntekijöiden viroista on jouduttu täyttämään kelpoisuusehdot täyttävillä opiskelijoilla. Haasteet sitoutuneiden sosiaalityöntekijöiden osalta ovat merkittäviä. Sosiaalityöntekijöiden osalta oli käytössä sitouttamislisä, mutta oman arvioni mukaan se ei ole toimiva tapa sitouttaa sosiaalityöntekijöitä, vaan sitoutuminen tulisi tulla riittävän korkean peruspalkan sekä kohtuullisen työnkuormittavuuden kautta. Muiden työntekijäryhmien osalta ei ole ollut haasteita rekrytoinneissa.

Vuotta 2019 on leimannut ilmoitusten ja yhteydenottojen voimakas kasvu aikaisempiin vuosiin verrattuna. Tästä on seurannut se, ettei lakisääteisistä määräajoista ole pystytty pitämään kiinni lastensuojeluilmoitusten käsittelyn osalta eikä palvelutarpeen arviointien osalta. Tähän asiaan ollaan kiinnitetty huomiota ja tilanne on jatkuvasti paranemassa ja tavoitteena on, että tilanne olisi mahdollisimman pian lain edellyttämällä tasolla.

Asiakassegmentoinnin seurauksena asiakkaat ovat pääsääntöisesti oikean palvelun/lainsäädännön alla, joskin kuormittuneesta työtilanteesta johtuen palveluissa ja niiden arvioinnissa on edelleen haasteita. Loppuvuodesta 2019

erityistä huomiota on kiinnitetty omien työntekijöiden työpanoksen hyödyntämiseen ostopalveluiden sijasta. Huomattavan suuri osuus asiakkaista on sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa, lastensuojelussa on jatkuvasti 90-100 asiakasta, joista sijaishuollossa on jatkuvasti 20-25.

Työntekijöiden koulutuksiin on panostettu ja työntekijät niihin koulutuksiin on pyritty osallistumaan, joista on ollut hyötyä työssä. Etäpäivien suosio on korkea ja niistä saatu palaute on positiivista.

Tavoitteet 2019

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
<p>Palvelutarpeen arviointiprosessin kehittäminen ja tehostaminen. Selkeän prosessin luominen, yhteistyökumppanien ja erityisesti perheen roolin korostaminen. Asiakassegmentointi. Tavoitteena on, että asiakkaat ohjattaisiin ja he saisivat tarvitsemansa palvelut mahdollisimman nopeasti ja riittävällä tasolla, jotta sosiaalihuoltoon ja lastensuojeluun kohdistuva kuormitus minimoituisi.</p>	<p>Tapahtuu viikoittain. Arviointiin ja kehittämiseen osallistuu koko perheyksikön henkilökunta. Tarkoitus on, että jatkossa kehittämis- ja arviointityöhön otettaisiin tiiviimmin mukaan yhteistyökumppanit ja asiakkaat.</p>	<p>Asiakasta pystyttäisiin tapaamaan samalla viikolla, kun ilmoitus tai yhteydenotto on saapunut. Asiakkaan tarvitsemat palvelut saataisiin käynnistettyä viimeistään kahden viikon sisällä ilmoituksen tai yhteydenoton saapumisesta.</p>	<p>Prosessin arviointi tapahtuu viikoittain. Asiakkaisiin pystytään olemaan nopeasti yhteydessä, akuutit tapaamiset saadaan kalentereihin viikon sisällä, mutta ei kiireellisiksi arvioidut tapaamiset voivat mennä useamman viikon päähän, jolloin lakisääteisissä aikatauluissa pysyminen on haastavaa. Lakisääteisistä aikatauluista ei olla pystytty pitämään kiinni loppuvuodesta 2019, johon Aluehallintovirasto tulee kiinnittämään huomiota. Joulukuussa 2019 hyväksytyt uudet vakanssit tulevat helpottamaan tilannetta kevään 2020 aikana.</p>

<p>Sosiaalihuoltolain mukaisten työskentelyprosessien luominen ja kehittäminen. Asiakassegmentointi. Tavoitteena on työskennellä tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on järjestää asiakkaalle ne palvelut, jotka hän tarvitsee, ja seurata ja arvioida työskentelyn vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että yhä useampi lastensuojelun asiakas voitaisiin siirtää kevyempiin sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin.</p>	<p>Tapahtuu viikoittain. Arviointiin ja kehittämiseen osallistuu koko perheyksikön henkilökunta. Tarkoitus on, että jatkossa kehittämis- ja arviointityöhön otettaisiin tiiviimmin mukaan yhteistyökumppanit ja asiakkaat.</p>	<p>Asiakkaita pystyttäisiin tapaamaan säännöllisesti kuukausittain. Asiakkuudessa on vain asiakkuutta tarvitsevia henkilöitä.</p>	<p>Asiakkuuksia pystytty siirtämään lastensuojelusta sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin. Siirrot vielä osittain tekemättä ruuhkautuneen työtilanteen vuoksi. Suuren asiakasmäärän vuoksi ei pystytty tekemään riittävän tavoitteellista ja suunnitelmallista työtä. Asiakkuuksissa pääsääntöisesti vain niitä, joiden on syytä olla asiakkuudessa. Palvelut joudutaan pääsääntöisesti tuottamaan ostopalveluina. Tilanne tulee kevään 2020 aikana helpottumaan uusien vakanssien kautta.</p>
<p>Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuoltoprosessien yhtenäistäminen, kehittäminen ja tehostaminen. Asiakassegmentointi. Tavoitteena on työskennellä tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on järjestää asiakkaalle ne palvelut, jotka hän tarvitsee, ja seurata ja arvioida työskentelyn vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että yhä useampi lastensuojelun asiakas voitaisiin siirtää kevyempiin sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin.</p>	<p>Tapahtuu viikoittain. Arviointiin ja kehittämiseen osallistuu koko perheyksikön henkilökunta. Tarkoitus on, että jatkossa kehittämis- ja arviointityöhön otettaisiin tiiviimmin mukaan yhteistyökumppanit ja asiakkaat.</p>	<p>Asiakasmäärien vähentäminen lastensuojelussa hallitusti. Mahdollisimman intensiivinen työskentely asiakkaiden kanssa tilanteen parantamiseksi.</p>	<p>Lastensuojelun asiakasmäärät supistuneet, asiakkaita keskimäärin hieman alle 30, kasvupaineita kuitenkin jatkuvasti. Asiakkaiden tilanteet työntekijöiden tiedossa, asiakkailla on pääsääntöisesti asiakassuunnitelmat, palveluita tuotetaan sekä omana työnä, että ostopalveluina. Sijaishuollon tarve ei ole vähenemässä. Työtilanne haastava, työntekijöiden sitouttamisessa haasteita.</p>
<p>Aktivan toiminnan kehittäminen nuorten tarpeiden mukaisesti.</p>	<p>Arviointi on jatkuvaa.</p>	<p>Yhä useampi nuori löytäisi paikkansa yhteiskunnasta.</p>	<p>Hyvä työllisyystilanne jatkuu, asiakkaat kuitenkin yhä haastavampia ja vaikeammin autettavia.</p>

Henkilöstö

TYÖVUODET	2017	2018	BU 2019	2019
Hallinnollinen henkilöstö	3,0	3,0	3	3
Sosiaalityöntekijä	3,4	3,7	4	2
Lastensuojelun sosiaalityöntekijä				3
Lastenvalvoja	0,6	0,6	1	1
Perhetyö	5,3	4,0	6	6
Perheneuvoja	1,8	1,8	2	2
Toiminnanjohtaja		1,0		

Nuoriso-ohjaaja		4,0	3,0	4	4
Kanslisti		1			
Työvuodet yhteensä		18,1	17,1	20	21

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		2017	2018	BU 2019	2019
toistaiseksi		14		21	19,4
määräaikaiset		3		0	1,9
Yhteensä 31.12.		17		21	21,3

Suoritteet ja mittarit

SUORITTEET	2016	2017	2018	BU 2019	2019
Laitoshoidon ja perhekotien hoitovuorokaudet (LsL)	2 026	3 205	4 005	2 315	5 884
Perhehoidon hoitovuorokaudet (LsL)	2 842	3 387	4 250	2 487	3 489
Lasten lukumäärä joille tehty palvelutarpeen arviointi	35	127	107	70	100
Lastensuojelun piirissä olleet lapset ja nuoret (LsL)	71	96	150	120	245
Ehkäisevän lastensuoj. piirissä olleet lapset ja nuoret (ShL)	26	36	81	70	263
Ilmoitukset lastensuojelulle		300	429	500	474

MITTARIT	2016	2017	2018	BU 2019	2019
Kustannus/asukas €	140	157	164	170	229
Perhehoidon hoitov./hoitovuorokausien kokonaismäärä (%)	58	51	51	52	37
Laitoshoidon €/vuorokausi	313	233	173	256	208
Perhehoito €/vuorokausi	108	105	107	174	140